

paa rette Sted fyldestgørende at dokumentere, hvad det er for Fejl, Banken har begaaet.

Naar det ærede Medlem imidlertid retter den Anke mod Banken, at den overhovedet har villet være Staten til Tjeneste under de vanskelige Forhold, som Krigsaarene har medført, saa maa jeg dog straks sige, at det er en Anke, hvis Berettigelse jeg ikke paa nogen Maade kan anerkende. Det er meget rigtigt — og der er anført til Støtte derfor en tidligere Nationalbankdirektørs Udtalelser —, at Bankens Opgave først og fremmest og over noget andet er at sørge for at holde Pengevæsenet i Orden og at holde sine Sedler oppe i Værdi. Det har det ærede Medlem Ret i, og det gælder ikke alene om den danske Nationalbank, men ogsaa om Bank of England, Deutsche Reichsbank, Banque de France, det gælder alle store og smaa Landes Seddelbanker; men alle har de været nødte til at hjælpe deres Lands Regering under vanskelige Forhold. Og hvis Staten end ikke skulde kunne have den Støtte af den Bank, den har givet Monopol som Seddelbank, at den under vanskelige Forhold kunde faa en rimelig og passende Hjælp hos den, saa forekommer det mig, at den Nytte, Samfundet med Rette kan forvente af Banken til Gengæld for dens eneberettede Stilling, vilde svinde ind til noget meget ringe. Det er sandt, at Nationalbanken har ydet Regeringen Hjælp, en Hjælp, som Regeringen ikke har faaet uden Hjæmmel fra Lovgivningsmagten, og derfor har Banken for Øjeblikket Beløb til gode, som den under normale Forhold helst maatte være fri for at have til gode, og som den efter Sagens Natur kun kan ønske at faa afviklet. Det vil forhaabentlig komme i Løbet af ikke alt for lang Tid, men at Banken under disse vanskelige Forhold ikke har stillet sig uforstaaende og afvisende overfor de Krav, som fra Statens Side har maattet rettes til den, det tjener til dens Ledelses Ros og ikke til det modsatte.

Det ærede Medlem for 1ste Kreds (Bramsnæs), som ogsaa havde nogen Kritik imod Bankens Ledelse at fremføre, stiller sig i øvrigt ligesom hans Meningsfæller i det andet Ting selvfølgelig paa et helt modsat Standpunkt. Det er et Standpunkt, som jeg for mit Vedkommende ikke kan tiltræde. Jeg vilde anse det for at være en Kilde til den største Ulykke i finansiel Henseende for Staten, om Seddeludstedelsen skulde gaa over til direkte at

blive en Statsforretning, men det er et Spørgsmaal, som, naar man til sin Tid kommer til at forhandle om en Fornyelse eller Forlængelse eller en Omformning af Bankens Oktroj, kan ventes at blive vejet. Hvorledes Opfattelserne til den Tid vil stille sig, og hvilke Betragtninger der da vil være gældende hos os ligesom Verden over, det tør jeg ikke paatage mig at forudsige noget om.

Dalsgaard: For at undgaa Misforstaaelser skal jeg dog gøre opmærksom paa, at jeg ikke har kritiseret Nationalbankens Virksomhed under Krigen, men det kan ogsaa være, at de Bemærkninger, den højtærede Handelsminister fremsatte desangaaende, ikke var rettede til mig; jeg blev ikke rigtig klar over det. Jeg har endogsaa første Gang, jeg havde Ordet, delvis udtalt min Anerkendelse af Nationalbankens Virksomhed.

Den højtærede Minister spurgte mig og andre, hvorfor vi ikke sagde i 1907, at Staten fik for lidt af Bankens Overskud. Ja, jeg sagde det, men jeg erkender jodesværre, at det ikke siger meget i en saadan Sag, hvad jeg siger. Men jeg sagde i 1907, at jeg syntes, det var et forkert Princip, man beregnede Afgiften efter; den skulde have været sat i Forhold til Seddelmængden, for det er Seddelprivilegiet, Nationalbanken har at takke Statskassen for og er skyldig at erlægge en forsvarlig Afgift til Statskassen for. Den højtærede Minister mente nu her ligesom i Folketinget, at det ikke var saa særlig store Overskud, Nationalbanken havde haft, og Ministeren nævnede, at Aktionærerne i et af de gode Aar, tror jeg, det var, ikke havde faaet mere end Statskassen og knap saa meget. Ja, men der er det, den højtærede Minister bortser fra, hvad der henlægges til forskellige Fonds til Aktionærerne senere, og det maa man selvfølgelig tage i Betragtning, naar man vil danne sig et virkelig begrundet Skøn over, om Statskassen faar en passende Andel i Overskuddet eller ikke. Den højtærede Minister talte om to gode Aar, 1916—17 og 1917—18; jeg talte om 3 gode Aar, nemlig 1918—19 med, og det var endda det allerbedste, for da var Overskuddet over 12 Mill. Kr. Jeg skal indskrænke mig til disse Bemærkninger. Jeg beklager, at Afgiften ikke er blevet sat i Forhold til Seddelmængden, det tror jeg den burde have været.

Naar den højtærede Minister siger, at Nationalbanken under normale Forhold godt kan hjælpe sig med Dækningsreglerne